

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/8/2024
Identifikačné číslo spisu: 1516215309
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2025
Meno a priezvisko: Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:1516215309.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu C. O., narodeného XX. S. XXXX, C., N. XXX, M. T. - M. (ako právneho nástupcu po pôvodnom žalobcovi G. R.Š., L. XX. K. XXXX, X. X. V. XXXX, naposledy T., I. L. XX), zastúpenému JUDr. Ladislavom Miklošom, advokátom, Košice, Tyršovo nábrežie 7, proti žalovanému Š. E., narodenému XX. S. XXXX, T.W., O. X, zastúpenému advokátkou JUDr. Janou Bajuzíkovou, Michalovce, Štefánikova 8, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 10C/36/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. júna 2023 sp. zn. 9Co/106/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice II z 2. februára 2021, č.k. 10C/36/2018 - 630 (ďalej len „súd prvej inštancie resp. prvoinštančný súd), ktorým zamietol žalobu t. č. už nebohého G. R. ako pôvodného žalobcu a právneho predchodcu terajšieho žalobcu C. O. „...o určenie, že G. R. je podielovým, resp. výlučným (spolu)vlastníkom nehnuteľností presne špecifikovaných v žalobe, nachádzajúcich sa v k. ú. J. S. G....“ (výrok I.) a výrokom II. žalovanému náhradu trov konania nepriznal podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“); žalovanému proti žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že G. R. žalobu podal na tom skutkovom základe, že niekedy v marci 2016 žalovaný pod zámienkou ponuky vybavenia dedičského konania po zomrelom bratovi Š. R. s ním viackrát navštívil notárske úrady za účelom podpisovania náležitostí k tomuto dedičskému konaniu, čím ale žalovaný G. R. od počiatku uviedol do omylu, nakoľko (i) predmetné konanie o dedičstve od 8. februára 2016 už bolo právoplatne ukončené (viď osvedčenie o dedičstve 1D/845/2015, D not 110/2015) a (ii) G. R. v notárovej prítomnosti v skutočnosti mal

podpisovať sporné darovacie zmluvy v prospech žalovaného, pričom G. R. o tom, čo podpisuje, nevedel, pretože pri podpisovaní mu žalovaný rukou zakryl text a prikázal jednotlivé zmluvy podpísať. V skutočnosti podpísal darovacie zmluvy, na základe ktorých došlo k bezplatnému prevodu sporných nehnuteľností v prospech žalovaného ako obdarovaného. O uvedenom sa G. R. mal dozvedieť až z doručeného rozhodnutia katastra z 9. júna 2016 pod V XXXXX/XX (nehuteľnosť v katastrálnom území G.), pričom takým istým podvodným spôsobom G. R. mal žalovaný pripraviť aj o nehnuteľný majetok v katastrálnom území J. (LV č. XXXX).

1.2. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že G. R. žalovaného splnomocnil nielen na prejednanie dedičstva po zomrelom bratovi Š. R. (1D/843/2015, D not 110/2015), ale aj na všetky právne úkony spojené tak s prechodom zdedeného majetku na G. R., ako aj s jeho prípadným predajom tretím osobám, pri ktorých úkonoch G. R. mal zastúpiť žalovaný vrátane prevzatia kúpnej ceny v zmysle jednotlivých kúpnych zmlúv, a to ešte dňa 16. januára 2016, t. j. v čase, keď dedičské konanie po Š.P. R. i ukončené ešte nebolo, pričom G. R. danú listinu dňa 15. januára 2016 vlastnoručne podpísal v prítomnosti notára, čo tento aj riadne osvedčil. Následne medzi G. R. a žalovaným v postavení obdarovaného v dňoch 13. apríla 2016, 3. júna 2016 a 23. júna 2016 postupne došlo k uzavretiu, resp. k doplneniu viacerých darovacích zmlúv, ktorých predmetom zakaždým bol bezodplatný prevod vlastníctva G. R. ako darcu k nehnuteľnostiam zdedeným po jeho zomrelom bratovi na žalovaného ako obdarovaného (ďalej aj len „sporné darovacie zmluvy“). Konkrétne išlo o byt v katastrálnom území PR. na LV č. XXXX a príslušný spoluvlastnícky podiel k pozemkom pod stavbou na LV č. XXXX a XXXX; tieto nehnuteľnosti boli prevedené darovacou zmluvou z 13. apríla 2016 v znení jej dodatku č. 1 z 3. júna 2016, vklad povolený dňa 9. júna 2016 pod V XXXXX/XXXX (rozhodnutie katastra okrem žalovaného bolo doručované aj G. R.), ďalej išlo o pozemkové nehnuteľnosti v katastrálnom území J. v CKN na LV č. XXXX; tieto boli prevedené darovacou zmluvou z 23. júna 2016, vklad ktorej bol povolený dňa 14. júla 2016 pod V XXXX/XXXX. G. R. ako prevodca obe tieto darovacie zmluvy a rovnako tak aj dodatok č. 1 zakaždým vlastnoručne podpísal pred notárom, čo ten na predmetných zmluvách, resp. na dodatku č. 1 jednej z nich zakaždým aj osvedčil. G. R. dňa 10. júna 2016 opäť pred notárom vlastnoručným podpisom čestného vyhlásenia deklaroval, že (i) žalovaný mu je blízkou osobou podľa §116 a 117 Občianskeho zákonníka v tom zmysle, že ujmu, ktorú by obdarovaný Š. E. utrpel, darca G. R. by pociťoval ako svoju vlastnú a tiež že (ii) žalovaný o G. R. zabezpečuje starostlivosť, akoby bol jeho synom; príbuzenský pomer G. R. a žalovaný spoločne deklarovali aj v skôr už zmienenej darovacej zmluve z 23. júna 2016.

1.3. Samotný priebeh uzatvárania sporných darovacích zmlúv jednoznačne vyplynul zo svedeckej výpovede J.. C. J., povereného zamestnanca príslušného notára (vo veci trestného stíhania žalovaného vedeného z podnetu G. R.; ORP 2762/4-VYS-KE-2016), ktorá každú zo sporných darovacích zmlúv potom, čo G. R. v jej prítomnosti každú z nich vlastnoručne podpísal, opatrla osvedčovací doložkou. Menovaná svedkyňa podrobne opísala tak správanie G. R., ako i žalovaného ako osoby, ktorá sa sporných úkonov s G. R. zúčastnila, pričom táto vylúčila tvrdenie G. R., že žalovaný mu rukou zakrýval text. J.. J. sledovala, ako G. R. všetky vyhotovenia darovacích zmlúv zakaždým vlastnoručne podpísal a následne sa podpísal aj do overovacej knihy, pričom v žiadnom prípade nespozorovala akékoľvek zakrývanie textu podpisovaných listín, ktoré G. R. na podpis podával žalovaný. Svedkyňa sa nejavilo, že by G. R. nevedel, čo podpisuje, ani žeby tento konal pod nátlakom. S prihliadnutím aj na skutočnosti zistené zo zápisnice o svedeckej výpovedi J.. J. v trestnom konaní súd prvej inštancie uzavrel, že v danom prípade ani prostredníctvom výpovedí G. R. navrhnutých svedkov (manželia W. S. I. J., C. O.) sa tomuto v konaní nepodarilo preukázať, že pri podpisovaní sporných darovacích zmlúv konal v omyle. K záveru o neunesení dôkazného bremena G. R. prvoinštančný súd dospel s prihliadnutím jednak na to, že pri uzatváraní/podpisovaní sporných darovacích zmlúv žiaden zo žalobcom navrhnutých svedkov pred notárom pri ich podpisovaní prítomný nebol a hoci každý z nich potvrdil svoju vedomosť o zámere G. R. sporné nehnuteľnosti speňažiť, vzhľadom na to, že z ich výpovedí nepochybne vyplynulo, že (i) W. J. s G. R. o tomto jeho zámere v skutočnosti naposledy komunikovala v 01/2016, (ii) I. J. o ňom sa dozvedel len sprostredkované od svojej manželky, kým (iii) svedok O. (terajší žalobca ako výlučný závetný dedič a univerzálny právny nástupca G. R.) po smrti brata G. R. (10/2015) s týmto predaj zdedených nehnuteľností napokon riešili udelením plnomocenstva

žalovanému (01/2016), súd prvej inštancie uzavrel, že všetci svedkovia v podstate len usudzovali, že im známy zámer G. R. sporné nehnuteľnosti speňažiť, u tohto ako prevodcu pretrvával ešte aj v čase uzavretia sporných darovacích zmlúv v prospech žalovaného. So skutočnosťou, že zmenu postoja G. R. sporné nehnuteľnosti darovať všetci svedkovia zhodne považovali za výsledok manipulácie žalovaného ľahko ovplyvniteľným prevodcom, sa prvoinštančný súd vysporiadal tak, že ide len o subjektívny názor svedkov na G. R. a jeho život. S prihliadnutím nielen na to, že (i) od udelenia splnomocnenia žalovanému do uzavretia prvej zo sporných darovacích zmlúv uplynuli tri mesiace, ale aj na určitú kvalitu vzťahov medzi G. R. a žalovaným začiatkom roka 2016, o ktorej svedčilo či už (ii) zriadenie závetu G. R. v prospech žalovaného (5. februára 2016), (iii) na základe žiadosti G. R. zo 16. marca 2016 zabezpečená existencia práva žalovaného ako doplneného ďalšieho majiteľa účtu/vkladnej knižky G. R. s týmto účtom disponovať alebo aj (iii) G. R. 23. marca 2016 udelené splnomocnenie žalovanému tak na nákup, ako aj na vyplatenie podielových listov, súd prvej inštancie nemal za vylúčené, že G. R., a to hoci aj pod vplyvom jemu preukázane poskytovanej osobnej starostlivosti zo strany žalovaného, svoj pôvodný zámer sporné nehnuteľnosti speňažiť napokon jednoducho zmenil. Mal totiž za preukázané, že v čase uzavretia darovacích zmlúv so zabezpečovaním zdravotnej starostlivosti v podobe návštev u lekára G. R. pomáhal práve žalovaný, čo tento preukázal množstvom lekárskejších správ o zdravotnom stave G. R., ktorými sám disponoval a že určitú mieru tejto starostlivosti a aj v súvislosti so stravovaním pred súdom potvrdil aj sám G. R.. Súd prvej inštancie preto vo svojich úvahách pripustil, že popri zriadení závetu, či práva disponovať s jeho účtom, k zmene postoja G. R. k otázke bezodplatného prevodu sporných nehnuteľností v prospech žalovaného došlo práve z vďaky za jeho starostlivosť. Za týchto okolností zhodné tvrdenia svedkov o ľahkej ovplyvniteľnosti G. R. nasvedčovali skôr verzii, že G. R. svoje rozhodnutie sporné nehnuteľnosti darovať následne, t. j. potom, čo o darovaní sa dozvedelo jeho okolie, prehodnotil a dospel k záveru, že ich darovanie nie je v jeho záujme. Z časových súvislostí, ktoré v okolnostiach danej veci nastali bolo zrejmé, že k následnému podaniu žaloby a k trestnému oznámeniu na žalovaného došlo až potom, čo svedok O.W. v tom čase dlhodobo bývajúc/zdržiavajúci sa u G. R.Š., bezodplatné prevody sporných nehnuteľností začal „riešiť“ zakrátko nato, čo sa o nich v auguste roku 2016 od G. R. dozvedel.

1.4. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že zo strany žalujúceho G. R. zostala nepovšimnutá preukázaná obrana žalovaného, že v čase podpisu sporných zmlúv konanie o dedičstve po Š. R. už bolo právoplatne skončené, G. R. mal k dispozícii návrhy zmlúv a hneď po podpise dostal po jednom vyhotovení z každej z nich. G. R. po celý čas v konaní pritom tvrdil, že listiny podpisoval v domnienke, že tieto sa týkajú dedičského konania, hoci na to žalovaného sám splnomocnil a na druhej strane zároveň argumentoval, že jeho vzťahy so žalovaným nikdy neboli také blízke a dôverné, ako ich prezentoval žalovaný. V tejto súvislosti prvoinštančný súd podotkol, že o to viac jedine G. R. bol tým, kto pri vlastnoručnom podpísaní listín pred notárom mal vynaložiť aspoň určitú minimálnu mieru opatrnosti či obozretnosti. Uvedené konštatoval aj s prihliadnutím na jeho vyšší vek v čase uzavretia darovacích zmlúv (75 rokov) zároveň zdôrazniac, že táto okolnosť sama osebe uskutočnenie právnych úkonov nijako nevyklúčovala, pričom existencia inej skutočnosti, ktorá by jeho spôsobilosť na tieto právne úkony obmedzovala/mohla obmedziť, nebola ani tvrdená. G. R. v konaní nepreukázal ani to svoje tvrdenie, že mu pri podpísaní darovacích zmlúv v prítomnosti notára bolo znemožnené nazrieť na to, čo dobrovoľne podpisuje. Súd prvej inštancie preto neuveril, že bezodplatný prevod sporných nehnuteľností z G. R. na žalovaného sa udial tak, ako o tom vypovedal sám prevodca. Ten sa v rámci svojho výsluchu pritom opakovane odvolával na svedka O. a z jeho odpovedí na otázky súdu bolo zrejmé, že G. R. na niektoré udalosti buď si nespomenul vôbec, resp. vypovedal o nich rozporne a nezorientovane spoliehajúc sa na to, že tieto vysvetlí svedok O., ktorý „to riešil“ a ako vyplynulo z celého konania, na ktorého G. R. momentálne sa aj spolieha. Zo všetkých týchto dôvodov žalobu ako neopodstatnenú v celom rozsahu zamietol.

1.5. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 257 CSP, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa na strane Pavla Eliáša vzhľadom v skutočnosti, že v jeho osobe ide (išlo) o starobného dôchodcu so zhoršeným zdravotným stavom, s minimálnym príjmom, bývajúceho v prenajatom dome, pričom z konania nevyplynulo, žeby nepriznaním náhrady trov v konaní úspešnému žalovanému mohla byť dotknutá jeho majetková sféra.

2. Odvolací súd v dôvodoch potvrdzujúceho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie vo veci dokazovanie vykonal v potrebnom rozsahu, na základe neho náležite zistil všetky rozhodujúce skutočnosti, skutkový stav vyhodnotil podľa zásad ustanovených v §191 ods. 1 CSP a na základe neho vo veci aj správne rozhodol. V konaní nebola zistená žiadna vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Napadnutý rozsudok bol aj z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia plne akceptovateľný, presvedčivý, jasný a zrozumiteľný. Odvolací súd preto postupom podľa § 387 ods. 1,2 CSP rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny preto potvrdil vrátane závisiaceho, správneho a zákonného výroku o trovách konania založeného na zásade úspechu strany v konaní (§ 255 ods. 1 CSP).

2.1. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a reagujúc na odvolacie námietky odvolateľa, že prvoinštančný súd pri rozhodovaní neposudzoval nedostatok vážnosti vôle žalobcu sporné darovacie zmluvy uzavrieť (o čom mala svedčiť skutočnosť podania žaloby), odvolací súd poukázal na ustanovenie § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka a jeho rozborom v spojení so skutkovými zisteniami z vykonaných dôkazov mal za to, že nad akúkoľvek pochybnosť bola vylúčená vierohodnosť skutkového tvrdenia prevodcu o okolnostiach podpisovania sporných dokumentov z jeho strany ním popísaným spôsobom. Pokiaľ odvolateľ ako prevodca celkovo (už aj vrátane dodatkov) uzavrel 5 darovacích zmlúv, aj podľa názoru odvolacieho súdu ťažko možno uvažovať o nedostatku vážnosti jeho vôle, pričom podľa okolností preukázaných v konaní bola zároveň vylúčená pravdivosť jeho tvrdenia, žeby sporné listiny podpisoval zakaždým domnievajúc sa, že ide o akési bližšie nešpecifikované listiny súvisiace s konaním o dedičstve po bratovi, nakoľko na všetky úkony s tým súvisiace už skôr (dňa 16. januára 2016) splnomocnil žalovaného a navyše toto pozostalostné konanie v tom čase už bolo právoplatne skončené, za prejednanie dedičstva sám prevodca aj zaplatil súdny poplatok, a to ešte dňa 8 marca 2016, t. j. vôbec už pred uzavretím prvej zo všetkých darovacích zmlúv.

2.2. Odvolací súd ďalej pokračoval, že v spore neboli tvrdené a ani ex offo súdom zistené akékoľvek iné konkrétne okolnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosť, že odvolateľ v relevantnom čase svoju vôľu namietané darovacie zmluvy uzavrieť neprejavil vážne, t. j. s úmyslom vlastnícke právo k predmetu darovania bezodplatne previesť na žalovaného. To isté platí aj o prípadnej neslobode vôle prevodcu v relevantnom čase uzavretia sporných darovacích zmlúv s tým, že túto v konaní jednoznačne vylúčil aj sám prevodca napr. dňa 15 mája 2017, keď uviedol, že „...nikdy netvrdil, žeby ho žalovaný prinútil podpísať darovacie zmluvy, tvrdil len, že ním bol uvedený do omylu...“ (č. l. 137 spisu). Rovnako nebolo možné uvažovať ani o nedostatku určitosti a zrozumiteľnosti namietaných právnych úkonov. Pokiaľ takéto skutočnosti v prípade zmluvy z 13. apríla 2016 existovali, tento nedostatok sporného právneho úkonu za súčinnosti tak prevodcu, ako aj žalovaného bol odstránený v podobe dodatku č. 1 k danej zmluve.

2.3. Vykonaným dokazovaním žalujúca strana v spore nevedela preukázať ani prípadný rozpor sporných darovacích zmlúv s dobrými mravmi. Darovanie ako bezodplatný prevod bytu v Bratislave s podielom na pozemku či pozemkových nehnuteľnosti v katastrálnom území J. 75-ročným slobodným, bezdetným darcom dlhodobo trvale žijúcim v Košiciach, trpiacim vážnymi zdravotnými problémami a v čase uzavretia sporných zmlúv na svojom účte nesporne disponujúcim dostatočným množstvom finančných prostriedkov (cca XX XXX eur) a starobným dôchodkom cca XXX eur mesačne, osobe, ktorá ako vzdialený príbuzný po určitú dobu darcovi nesporne poskytovala určitú osobnú i asistovanú starostlivosť ani podľa odvolacieho súdu nebolo konaním zjavne právne neprijateľným a ani z hľadiska oprávnených záujmov strán či spoločnosti konaním hrubo nevyváženým, nesleduje nemravné ciele a ani nemá nemravné dôsledky. V danom prípade darca v čase darovania nesporne mal dostatok finančných prostriedkov na to, aby z nich dôstojne vyžil a dožil aj pokiaľ by všetok svoj nehnuteľný majetok bezodplatne previedol na iného. V darovanom byte v Bratislave, ktorý nadobudol dedením po bratovi, nikdy nebýval, v konaní nebolo ani tvrdené, ani preukázané, žeby taký úmysel do budúca vôbec mal, zjavne právne neprijateľným nie je preto ani fakt, že pri bezplatnom prevode tohto bytu na žalovaného ako právo zodpovedajúce vecnému bremenu v prospech neho ako prevodcu ani sa nezriadilo právo doživotného užívania v danom byte. Žalovanému od septembra 2016 bolo zrušené dispozičné právo s

účtom G. R. a odvtedy s nimi nakladal už len G. R., resp. jeho opatrovateľ O.Č., žalovaný nemal preto žiaden podiel na tom, že ku dňu podania žaloby G. R. z toho, čo v čase namietaného darovania na svojom účte nasporené mal, ako tvrdil, zostalo len cca 3 000 eur a jeho príjmom tvorený starobným dôchodkom. To, žeby sa žalovaný po nadobudnutí vlastníckeho práva k darovaným nehnuteľnostiam o darcu viac nezaujímal, v konaní nebolo preukázané, išlo len o nepodložené tvrdenie (vtedy ešte) svedka O., žalovaným spochybnené napr. aj listom z 20. októbra 2016 adresovanom G. R. pri príležitosti jeho sviatku zároveň aj s ponukou, aby tento prišiel bývať k žalovanému pričom v zmysle jeho obsahu žalovanému v kontakte s G. R. mal brániť práve svedok O. (č. l. 379 spisu). Žalovaný sa o tomto súdnom konaní pritom dozvedel až dňa 28. novembra 2016, kedy mu bola doručená žaloba. V konaní naopak nebolo otáznym, že G. R. nemal vedomosti o tom, že de iure žije v podnájme v nehnuteľnosti, ktorá mu kedysi patrila a o okolnostiach prevodu ktorej (aktuálne) nemá žiadnu vedomosť, do posledného v nej žil v presvedčení, že stále ju vlastní, do jej rekonštrukcie, o ktorú sa zasadil terajší žalobca C. O., dokonca aj investoval všetky svoje úspory, pričom tento stav žalovaný nijako nespôsobil, naopak podstatnou mierou sa oň pričínil vtedajší opatrovateľ a ako jediný závetný dedič všetkého majetku zomrelého G. R., ktorý ako aktuálny žalobca sa domáha ochrany (aj) pred nepreukázaným konaním žalovaného v rozpore s dobrými mravmi.

2.4. Odvolací súd postupom podľa § 396 ods. 1 CSP rozhodoval aj o trovách odvolacieho konania (§ 262 ods. 1 CSP), a to v súlade so zásadou úspechu strany v konaní zakotvenou v § 255 ods. 1 CSP, keď vo veci v celom rozsahu úspešnému žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov, ktoré mu v odvolacom konaní vznikli; dôvody na aplikáciu § 257 CSP v prospech aktuálneho žalobcu nevzhladol.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanoveniami § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP; navrhoval napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Súčasne žiadal o odklad právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP videl v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, z ktorého sa žalobca/odvolateľ vôbec nedozvedel odpoveď na ním prezentované námietky a argumentáciu, že darovacie zmluvy sú v rozpore s dobrými mravmi. Porušenie práva žalobcu na riadne a vyčerpávajúce a presvedčivé odôvodnenie sa snažil konvalidovať odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozsudku, keď v odsekoch 35 a 36 odôvodňuje nepreukázanie rozporov darovacích zmlúv s dobrými mravmi. Ide ale o porušenie zásady dvojinštančnosti súdneho konania (§ 34 CSP) a zároveň porušenie práva žalobcu byť účastníkom súdneho konania. Za ďalšie súdy nižších inštancií vôbec nevyhodnotili majetkové pomery žalobcu (výška dôchodku, bývanie v podnájme), vo vzťahu k dobrým mravom, i napriek tomu, že o týchto vedeli s odôvodnením, že „pre rozhodnutie vo veci samej nie sú významné“. Za vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľ označil aj nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších inštancií, ktoré vyhodnotili darovacie zmluvy za platné, pritom ale nevenovali pozornosť tomu, či bola vôľa žalobcu uzavrieť darovacie zmluvy vážna. Aj naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobca videl v nedostatočnom odôvodnení prvoinštančného súdu, čo označil za odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, čo zakladá dôvod na zrušenie rozsudkov súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu. Riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je nevyhnutným determinantom aj podľa rozhodovacej praxe ústavného súdu, napr. I. ÚS 114/2008, III. ÚS 36/2010, a tiež rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr.: 2 MCdo 24/2012, 7 Cdo 69/2013, 4 Cdo 171/2005.

4. Žalovaný sa k podanému dovolaniu v zákonom stanovenej lehote (§ 436 ods. 3 CSP), napriek poučeniu nevyjadril (dovolaniu mu bolo doručené dňa 07. decembra 2023). Z uvedeného dôvodu na neskôr podané vyjadrenie zo dňa 22. apríla 2024 už Najvyšší súd Slovenskej republiky neprihliadol.

5. Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti (dovoláním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 CSP v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§

35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

13. Žalobca vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal, nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, nesprávne skutkové a právne závery a tiež porušenie zásady dvojinstančnosti súdneho konania (§ 34 CSP).

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na

spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

15. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1 Cdo 213/2019, 2 Cdo 190/2019, 3 Cdo 168/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 6 Cdo 33/2020, 7 Cdo 308/2019, 8 Cdo 152/2018).

16. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - vid' rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb.). Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

16.1. Osobitne s dovolacími námietkami žalobcu dovolací súd uvádza, že sudy nižších inštancií v odôvodnení svojich rozhodnutí dostatočným spôsobom objasnili ako v spore dospeli k záveru, že sporné darovacie zmluvy, predmetom ktorých bol prevod vyššie uvedených nehnuteľností sú platné. Odvolací súd v rozhodnutí popísal obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedol, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, zároveň citoval ustanovenia (bod 29.), ktoré aplikoval, a z ktorých vyvodil svoje právne závery, a to v bodoch 5. až 9. svojho odôvodnenia, v rámci ktorých sa vyporiadal aj s prezentovanými námietkami žalobcu vrátane už spomínanej námietky neposúdenia nedostatku vážnosti vôle prevodcu napadnuté darovacie zmluvy uzavrieť. Dovolací súd uzatvára, že odôvodnenie odvolacieho súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami, vrátane tých na ktoré žalobca poukazoval aj v rámci dovolacích námietok a myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal (§ 220 ods. 2 CSP).

17. Zo zhora uvedeného (pod bodom 16.1.) je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnil a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol

v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Dovolací súd v tomto kontexte ďalej uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Skutočnosť, že dovolateľka má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

19. K namietanému pochybeniu v procese dokazovania v danej veci (neoboznáním sa a nevyhodnotím listinných dôkazov preukazujúcich majetkové pomery žalobcu) dovolací súd uvádza, že pokiaľ súd nevykonal v priebehu civilného konania všetky navrhované dôkazy alebo nevykonal iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nedostatočne zistil skutkový stav alebo nesprávne vyhodnotil niektorý dôkaz, nemožno to v zásade považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení strany, čo v súlade s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Predmetná judikatúra dovolacieho súdu bola a je akceptovaná aj ústavným súdom napr. v rozhodnutiach sp. zn. I. ÚS 65/2020, III. ÚS 171/2018, II. ÚS 202/2020, II. ÚS 108/2020, II. ÚS 153/2019, II. ÚS 465/2017, IV. ÚS 511/2020.

20. Pokiaľ ide o žalobcom namietané hodnotenie dôkazov dovolací súd vo všeobecnosti tiež uvádza, že súdy rozhodujú vo veci v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov zakotvenej v čl. 15 Základných princípov CSP v spojení s § 191 CSP. Táto zásada vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a pod.

20.1. V danom prípade po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom spochybnená hodnotiacia úvaha (resp. jej výsledok) odvolacieho súdu zodpovedá zásadám formálnej logiky a je aj preskúmateľná. Úvahy, ktorými sa v rámci hodnotenia dôkazov riadil, sú v súlade so zásadami formálnej logiky, pričom výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť nimi zistené. Vzhľadom na vyššie uvedené závery, podľa názoru dovolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku. Takýmto procesným postupom odvolacieho súdu preto podľa dovolacieho súdu nedošlo k tomu, že by súd (odvolací) znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

21. Dovolací súd tiež zdôrazňuje, že na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať

vykonané dôkazy, pretože v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP). Má však možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V preskúmvanej veci dovolací súd takúto existenciu vady zmätočnosti nezistil.

22. Žalobca ďalej namietal porušenie zásady dvojinštančnosti konania, ktorá zabezpečuje, že takmer každé rozhodnutie vydané súdom v prvom stupni konania je preskúmateľné nadriadeným súdom (odvolacím) v druhom stupni konania. Porušenie predmetnej zásady dovolateľ videl v tom, že odvolací súd „sa snažil konvalidovať“ to, že prvoinštančný súd nereagoval na všetky ním uvádzané argumenty. Konkrétne na poukaz rozporu sporných darovacích zmlúv s dobrými mravmi.

23. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca už v prvoinštančnom konaní učinil obsahom svojich tvrdení aj to, že sporné darovacie zmluvy sú v rozpore s dobrými mravmi. Pravdou je i to že z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu nie je zrejme ako na tieto špecifické tvrdenia reagoval súd prvej inštancie. Podľa § 387 ods. 3 veta prvá CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporíadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Zo znenia citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že pokiaľ v danom prípade odvolací súd dal v napadnutom rozsudku odpoveď (v rámci svojho odôvodnenia) na žalobcom prednesenú argumentáciu o rozpore darovacích zmlúv s dobrými mravmi postupoval presne v zmysle predmetnej procesnej normy. V žiadnom prípade takouto reakciou (odvolacieho súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu zásady dvojinštančnosti konania a v nadväznosti na to k porušeniu práva na spravodlivý proces na strane žalobcu.

24. V posudzovanom prípade dovolací súd uzatvára, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) CSP, dovolanie žalobcu preto v uvedenej časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

25. Dovolací súd ďalej pristúpil k skúmaniu existencie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolateľ podľa tohto dovolacieho dôvodu namietal nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších inštancií ohľadom vyhodnotenie darovacích zmlúv za platné. V uvedenom smere poukázal na odklon od judikatúry Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 28Cdo/2421/2012, sp. zn. 33Cdo/3547/2009, sp. zn. 30Cdo/664/2002 (z ktorých rozhodnutí vyplýva definícia dobrých mravov) a rozhodnutí sp. zn. 28Cdo/2421/2012, sp. zn. 26Cdo/1847/2008 (k rozporom dobrých mravov s darovacími zmluvami a následne z toho plynúcich neplatných právnych úkonov, ktorými sú darovacie zmluvy) a tiež na odklon od judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky týkajúcej sa náležitostí riadnych/zákonných rozhodnutí.

26. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) CSP sa teda sleduje zámer minimalizovať nežiadúce odklony rozhodnutí odvolacích súdov od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a tým prispieť k ich jednotnému rozhodovaniu.

27. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu

a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

28. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. a) resp. § 421 ods. 1 písm. b) či § 421 ods. 1 písm. c) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

29. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

30. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) alebo „zjednotenia rozdielneho rozhodovania“ (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

31. V danom prípade dovolateľ argumentovala proti právnomu posúdeniu ním uplatneného nároku o určenie vlastníckeho práva z dôvodu tvrdenej neplatnosti sporných darovacích zmlúv s poukazom na znenie ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP „dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešenie sa odvolací súd odklonil od ustanovenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ a tiež s poukazom na podľa jeho názoru nesprávne skutkové a právne závery súdov nižších inštancií. Na podporu správnosti ním zvolenej argumentácie uviedol viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (bližšie vid' bod 25.)

32. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ pri vymedzení dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 písm. a) CSP nepostupoval, pretože jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom neuviedol konkrétnu právnu otázku riešenú odvolacím súdom, neuviedol ako ju riešil odvolací súd a v čom sa jeho riešenie odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe ani to, ako mala byť táto právna otázka riešená správne.

Podľa názoru dovolacieho súdu v súvislosti s vymedzením dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ iba polemizoval s vyhodnotením dokazovania súdmi nižších inštancií a s ich právnym posúdením. Takéto vymedzenie dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia však nespĺňa zákonom stanovenú požiadavku kladenú na spôsob jeho vymedzenia v zmysle § 432 ods. 2 CSP. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP. Neobstojí ani poukaz na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, pretože tieto nie je možné považovať za súčasť ustálenej súdnej prax dovolacieho súdu tak, ako ju má na mysli už citované zákonné ustanovenie (porovnaj R 71/2018). Nedostatok tejto náležitosti Civilný sporový poriadok považuje za dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

33. V preskúmvanej veci dovolateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) ani ďalší dovolací dôvod (podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP) nevymedzil spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Žiadnym spôsobom nenastolil, nevymedzil, neformuloval, nepomenoval právnú otázku zásadného významu, ani prípadne neoznačila rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré danú otázku riešia rozdielne. Preto dovolací súd nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia eventuálne mal dovolateľ na mysli. Za týchto okolností dovolací súd nemohol pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný, či odvolací súd. Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že na podklade dovolania žalobcu nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

34. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a) bolo podané oneskorene, b) bolo podané neoprávnenou osobou, c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d) nemá náležitosti podľa § 428, e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

35. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu, ktorým namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

36. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

37. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.